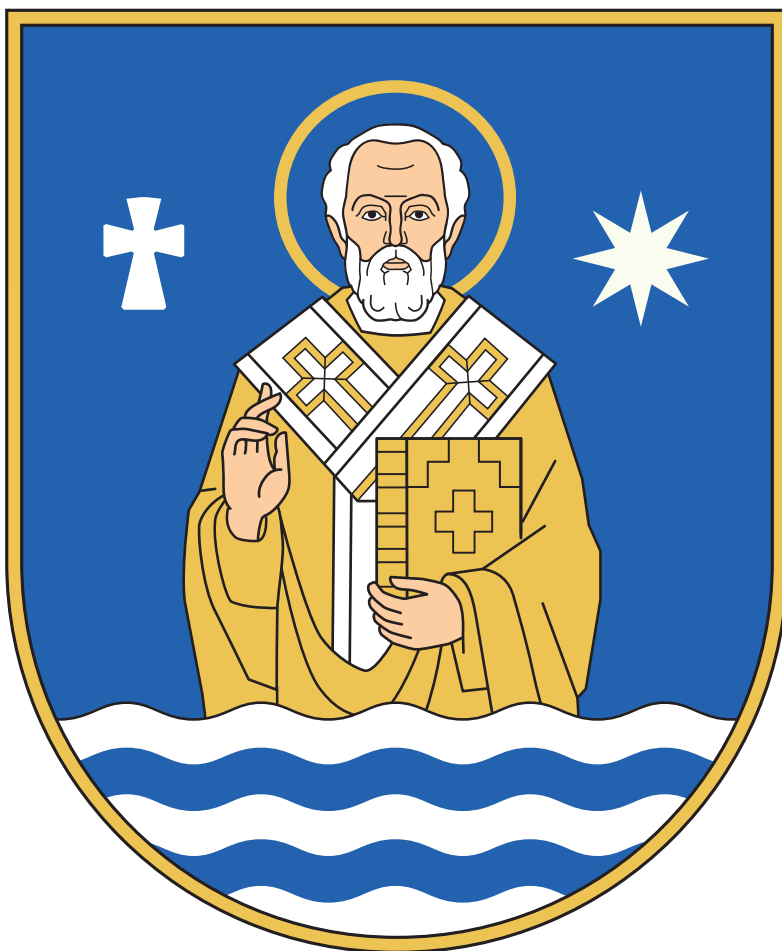


великий герб з картушем та короною



малий герб

## Опис герба Миколаївської області

Проект герба Миколаївської області являє собою прямокутний щит, закруглений знизу, хвилеподібно розподілений на синє та срібне поля.

На верхньому синьому полі по центру – поясне зображення святого Миколая з німбом золотистого кольору над непокритою головою.

Святий Миколай своєю десницею благословляє жителів області та гостей, а лівою рукою притискає до себе Євангеліє золотистого кольору. Святий одягнений у золотисту ризу та омофор у вигляді букви У, що є характерним для його зображення. Обличчя має чіткі риси: високий лоб, турботливий погляд пастиря, в якому приваблює і легкість, і принциповість.

Ліворуч від фігури святого – козацький хрест, який нагадує, що миколаївська земля пов'язана з історією Запорізького козацтва. Такі хрести залишилися на могилах козаків на Миколаївщині. Сьогодні цей символ використовується на емблемах, відзнаках Збройних Сил України.

Праворуч від фігури святого Миколая – восьмикутна зірка, старовинний символ вічності, космосу, вірності вибраному шляху, вдачі та щастя.

За основу зображення взято лик з пам'ятника, встановленого святому в Каштановому сквері на Соборній вулиці міста Миколаєва (скульптор І. Булавицький, який є автором першого в незалежній Україні герба Миколаївської області).

Культ Миколая або Ніколи, як його називали в народі, дуже рано став популярним у Київській Русі, а потім в Україні.

Як пишеться в «Житії» святого він багато великих чудес створив на землі і на морі, допомагав тим, хто був у біді, рятував із глибин морських, від кайданів і в'язниць, позбавляючи від смерті, зцілював сліпих, кульгавих, німих. Він є захисником всіх нужденних. Скрізь знають великого чудотворця цього, і в усіх кінцях земних бачили та відчувають дивотворення його. Святий Миколай є прообразом Санта-Клауса.

В українській традиції Святий Миколай сприймається як максимально наближений до людей. Це не просто релігійна постать, а справжній

культурний феномен, що символізує безкорисливу доброту та зв'язок поколінь. Вважається, що він допомагає мандрівникам у дорозі, морякам та всім, хто опинився у скруті. Це єдиний святий, зображення якого може бути з усмішкою.

Сьогодні образ святого трансформувався: він став покровителем українських воїнів, волонтерів та символом надії на те, що світло завжди перемагає темряву.

На нижньому срібному полі герба зображені дві хвилі синього кольору. Хвилі є символом головних річок області – Південного Бугу та Інгулу, які охоплюють собою та своїми притоками усі райони Миколаївщини, і знак того, що область має вихід до Чорного моря.

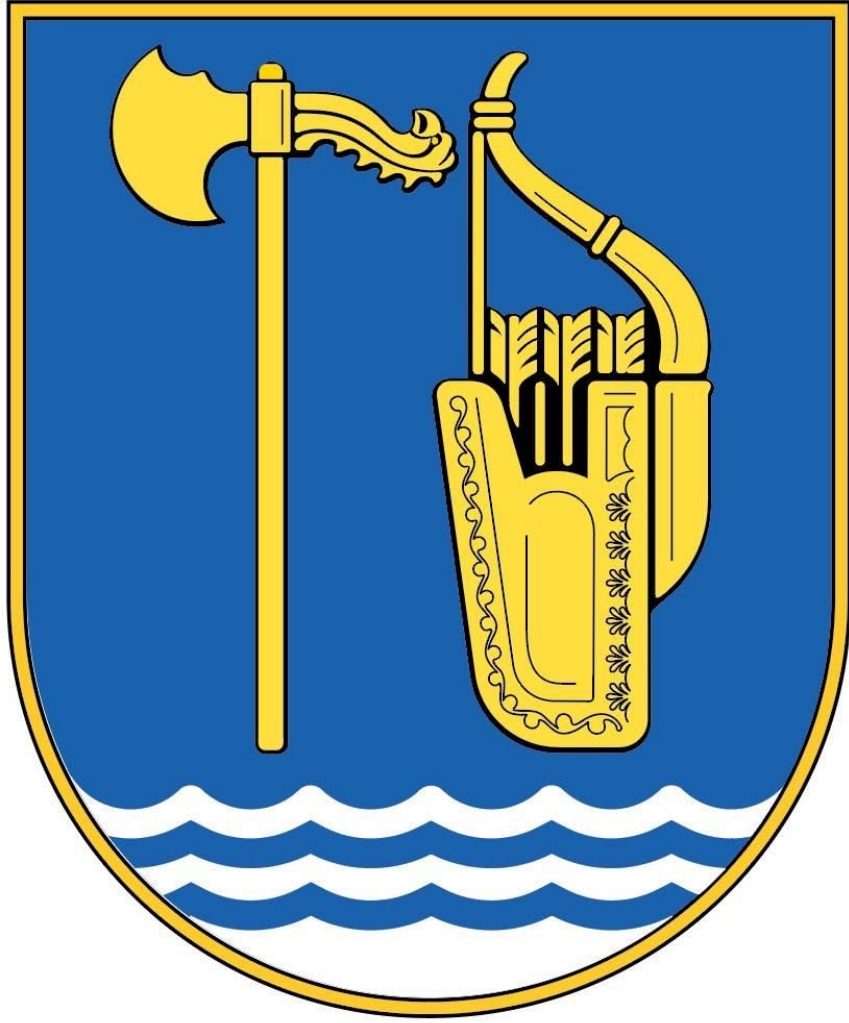
Щит вписується в еклектичний картуш золотистого кольору, увінчаний золотим вінцем, сплетеним із колосків пшениці, квітів соняшника і дубового листа. Це символізує нашу область як край, що славиться землеробством, хліборобством і лісівництвом.

На картуші розташований якір – свідчення того, що регіон є центром суднобудування держави, колискою багатьох поколінь судноплавців, має річкові та морські порти.

Ліворуч і праворуч по центру картуша розміщені елементи таврійського розпису: виноградні грона та морські маяки.

Зображення винограду є свідченням того, що на миколаївській землі з давніх-давен і донині вирощують виноград та займаються виноробством. Маяки є сим волом того, що в регіоні знаходиться найбільша кількість цих морських споруд.

Таврійський розпис у 2025 році отримав від Міністерства культури України унікальний охоронний номер – «№ 116 н. к. с.» в Національному переліку елементів Національної культурної спадщини України.



## Опис герба Миколаївської області

Проект нового герба Миколаївської області було створено проектною групою Миколаївської обласної військової адміністрації за участі діючих військовослужбовців 30-го армійського корпусу Морської піхоти ВМС України та 3-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗС України, а також авторів сучасної символіки Збройних Сил України.

Усвідомлюючи ключову роль Миколаївщини у збереженні державності під час сучасних історичних подій, проектна група поставила перед собою за мету дослідити історичні джерела регіону та провести паралелі із сучасністю для формування фундаменту нової регіональної символіки. У 2022 році Миколаївщина фактично стала щитом Півдня України. Під час героїчного опору мешканців області було надано відсіч чисельно переважаючим військам російської федерації, а три з чотирьох районних центрів області — Миколаїв, Баштанка та Вознесенськ отримали почесне звання міст-героїв України. Захистивши собою Одеську область, Миколаївщина створила на своїй території плацдарм для звільнення правобережної частини Херсонської області. Враховуючи сучасні виклики та всупереч ворожим наративам про «відсутність» цивілізаційних процесів у регіоні до приходу сюди російських військ у XVIII столітті та заснування міста Миколаєва як «вихідної» історичної точки, проектною групою було прийнято рішення підкреслити тяглість державно-політичних традицій усього регіону через звернення до його античного періоду, описаного батьком історії Геродотом та підтвердженого численими археологічними матеріалами.

Античний період залишив по собі значний пласт матеріальної спадщини, пов'язаної передусім зі скіфською добою. Пам'ятки місцевого та національного значення, знахідки монет-«борисфенів», матеріальна культура Ольвійської держави, а також топоніми на історичних мапах протягом століть пов'язували територію сучасної Миколаївщини зі Скіфією. Навіть нині герб сучасного Баштанського району містить зображення скіфського кургану (територія району включає цілу курганну групу царських поховань); землі Миколаївського району рясно насичені знахідками монет-«борисфенів»; а території Гранітно-степового Побужжя Первомайського та Вознесенського районів за легендами Геродота свідчать про сакральний центр та котел царя Аріанта, встановлений на річці Еksamпей (сучасний Мертвовод) в честь перемоги скіфів над Дарієм.

Історичні паралелі між античним і сучасним періодами простежуються і в контексті збройного спротиву. У 331 році до н. е. під час походу намісника Олександра Македонського Зопіріона на місто-державу Ольвію скіфсько-еллінський військовий союз завдав нищівної поразки чисельно переважаючим військам противника. Після цього Ольвійський поліс почав використовувати скіфські символи влади як герб та карбувати їх на мідних монетах-«борисфенах», що розглядається як знак визнання заслуг і протекції скіфів у захисті міста від македонського війська («Стародавнє Причорномор'я», ч. III, «Семантика скіфської зброї на “борисфенах”», 1996, с. 5–6). *«Стародавнє Причорномор'я», частина III. «Семантика скіфської зброї на “борисфенах”», 1996, с. 5–6.)*

Керуючись принципами історизму та положеннями Українського геральдичного товариства, відповідно до яких передбачається виявлення, вивчення та реставрація найдавніших історичних знаків, проєктна група поставила за мету не створення нових символів, а відтворення одного з найдавніших геральдичних символів регіону — герба Ольвійського полісу зазначеного періоду.

Проєктною групою здійснено відновлення одного з найстаріших прикладів геральдичних символів регіону, а саме:

у золотому щиті іспанського типу, на лазурному тлі, у лівому полі зображено золоту сокиру-скипетр — символ влади, що за легендами була надана скіфам для впорядкування хаосу на землі;

у правому полі зображено золотий лук та бойовий пояс із чашею, що постають символами військової аристократії у понад тисячолітній історії цивілізаційних процесів на території сучасної України;

у нижньому полі, на сріблястому тлі, зображено дві лазурні хвилі, що підкреслюють основні водні артерії регіону – Південний Буг та Інгул.

Таким чином, відмова від символізму часів російської колонізації Півдня України та звернення до античної геральдичної традиції дозволяє підкреслити тяглість історії регіону, сформувані нові сенси героїчного опору сучасності, зафіксувати спадок культури, звитяги та історичної долі Миколаївщини як щита Півдня України.

Беремо з античності вогонь, а не попіл!



## Опис герба Миколаївської області

Геральдичний щит напівкруглої форми зі співвідношенням ширини до висоти як 5/6.

На синьому полі – золота антична амфора та скошені навхрест золотий козацький спис і срібний морський якір поверх них – червоний щиток, у якому срібний олень із повернутою назад головою і піднятою правою передньою ногою, якою притримує скошений ліворуч золотий спис.

Срібний якір символізує розвиток кораблебудування і становлення портової інфраструктури у Миколаївській області, яка має вихід до Чорного моря. Якір – християнський символ, що втілює надію, вірність і стійкість.

Спис – козацький атрибут, який символізує захист земель, прикордонну службу і готовність до бою. Втілює мужність і оборону.

Амфора – древньогрецький посуд, символізує античну культуру, гармонію і досконалість. Це символ морської торгівлі і спадщини. Грецькі поселення (Ольвія, о. Березань, городище “Дикий Сад”) використовували амфори для збору врожаю та зберігання зерна, води і вина.

Зображення оленя у малому щитку повторює емблему Буго-Гардівської паланки Війська Запорізького (1734-1775 рр.), зимівники якої розташовувались на території нинішньої області (Гардів острів, Соколи, Вознесенськ, Мигія та ін., 373). Подібне зображення оленя зі списом міститься на військовому шевроні 123-ї окремої бригади територіальної оборони Збройних Сил України, яка з 2022 р. стоїть на захисті Миколаєва та області від російської агресії.

Олень – символ воїна, людської душі, відродження, відваги і чистоти. У слов'ян олень – священна тварина, яка є уособленням захисту і нагадує про пам'ять предків.

Синій колір гербового щита символізує мудрість, довіру і духовність. Червоний колір означає хоробрість, мужність і благородство.